

Vrijwilligerscontact: Een gerandomiseerde, gecontroleerde studie naar de effecten van een individuele life-review interventie voor kwetsbare mensen van 65 jaar en ouder

Gepubliceerd: 23-07-2013 Laatste bijgewerkt: 24-04-2024

1. Het onderzoeken van de effectiviteit van *Dierbare herinneringen* op welbevinden (primair), depressieklachten, depressieve episode, angstklachten, eenzaamheid en mastery (secundair). 2. Nagaan of het versterken van de competentie om specifieke...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON41500

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Vrijwilligerscontact

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

geluk, welbevinden

Aandoening

welbevinden

Betreft onderzoek met
Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Twente

Overige ondersteuning: Zorgcentrum de Posten, Zorggroep Sint Maarten, Zorggroep Sint Maarten en Zorgcentrum de Posten

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Life-review, Vrijwilligers, Welbevinden, Zorgbehoevende ouderen

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is verbetering van welbevinden, gemeten met de MHC-SF.

Welbevinden wordt gemeten op baseline en 2 en 8 maanden na baseline.

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire uitkomstmaten, gemeten op baseline en 2 en 8 maanden na baseline:

verbetering in depressieve episode (of het niet ontwikkelen daarvan; alleen op

baseline en 8 maanden na baseline) en mastery, en een vermindering van

depressieve klachten, angstklachten en eenzaamheid.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Het bevorderen van welbevinden wordt steeds meer een doel van de gezondheidszorg. Er is behoefte aan laagdrempelige interventies voor specifieke doelgroepen die een risico op verminderd welbevinden lopen. Zorgbehoevende ouderen zijn zo'n doelgroep. Life-review kan worden beschouwd als een laagdrempelige en acceptabele methode voor deze doelgroep. Kenmerkend voor life-review is een actieve (her)evaluatie van het eigen leven. Recentelijk is specifiek voor zorgbehoevende ouderen een nieuwe individuele life-review interventie ontwikkeld: *Dierbare herinneringen*. De interventie richt zich op het trainen in het ophalen van specifieke positieve herinneringen uit het eigen

leven. Er is een draaiboek ontwikkeld voor cursusbegeleiders en de interventie is geëvalueerd in de praktijk in een pilotstudie door de Vrije Universiteit Amsterdam. Er wordt nu voorgesteld om een gerandomiseerde, gecontroleerde effectstudie uit te voeren naar deze interventie, uitgevoerd door getrainde vrijwilligers. Centraal in het project staat onderzoek naar de effectiviteit van deze interventie op welbevinden, depressie, angst, eenzaamheid en mastery

Doel van het onderzoek

1. Het onderzoeken van de effectiviteit van *Dierbare herinneringen* op welbevinden (primair), depressieklachten, depressieve episode, angstklachten, eenzaamheid en mastery (secundair).
2. Nagaan of het versterken van de competentie om specifieke positieve herinneringen de gevonden effecten verklaart, aan de hand van mediatoranalyses.
3. Onderzoeken of de interventie even effectief is voor alle mensen die voldoen aan de inclusiecriteria, aan de hand van moderatoranalyses.
4. Nagaan of de implementatie via vrijwilligers geslaagd is. De ervaringen worden vertaald in een draaiboek voor uitvoering van de interventie.

Onderzoeksopzet

In een gerandomiseerde, gecontroleerde effectstudie worden twee condities met elkaar vergeleken: de interventie *Dierbare herinneringen* en een conditie waarin door informele contacten met vrijwilligers gecontroleerd wordt voor aandacht.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De doelstelling van >Dierbare herinneringen> is dat deelnemers op een gestructureerde wijze specifieke positieve herinneringen ophalen aan hun leven. Het protocol bestaat uit vijf gestructureerde gesprekken van 45 minuten waarin de getrainde vrijwilligers vragen stellen over herinneringen aan eenmalige, positieve gebeurtenissen. De thema's van de vijf gesprekken zijn: introductie en kennismaking, kindertijd, jeugd, volwassenheid en het leven in het algemeen.

Inschatting van belasting en risico

Op basis van eerdere ervaringen met *Dierbare herinneringen* verwachten wij voor de deelnemers geen risico's. Deelnemers kunnen zelf kiezen of ze deel willen nemen aan het onderzoek en de interventie. Deelnemers in de experimentele groep dienen bereid te zijn om gedurende 5 weken wekelijks 3 kwartier met het programma bezig te zijn. Deelnemers kunnen zich te allen tijde terugtrekken van de studie. De extra belasting voor de vragenlijsten blijft beperkt tot ongeveer 135 minuten, verspreid over 8 maanden. Wanneer uit de vragenlijst blijkt dat er sprake is van ernstige psychische problematiek of er een vermoeden is van ernstige psychische problematiek, wordt de deelnemer

direct verwezen naar de huisarts. Deelname zal waarschijnlijk voordelen hebben in termen van verbetering van welbevinden.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Twente

Drienerlolaan 5
Enschede 7522 NB
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Twente

Drienerlolaan 5
Enschede 7522 NB
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1. Een leeftijd van 65 jaar of ouder en bekend zijn binnen de zorgorganisatie (door het ontvangen van dagbehandeling of thuiszorg, of wonend in een verzorgings- of verpleeghuis);
2. Verminderd welbevinden (om een plafondeffect te vermijden; score van 4.8 of lager op de

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

1. Ernstige cognitieve beperkingen, gemeten met een score van 18 of lager op de Mini Mental State Examination (MMSE; Folstein et al. 1975);
2. De diagnose ernstige depressieve episode (op basis van de MINI; 8 of 9 van de 9 DSM-IV depressiesymptomen);
3. In de afgelopen 3 maanden zijn gestart met een medicamenteuze behandeling voor depressieklachten;
4. Slechte beheersing van de Nederlandse taal.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	25-04-2013
Aantal proefpersonen:	134
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	23-07-2013
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Twente (Enschede)

Goedgekeurd WMO

Datum: 24-09-2015

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Twente (Enschede)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
Ander register	De studie is geregistreerd in het Nederlands Trial Register. Binnen vier weken is het NTR nummer bekend
CCMO	NL43290.044.13